

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra školní a sociální pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Petra Nováčková

Praha 2011

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra školní a sociální pedagogiky

NOVÁ MÉDIA VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

NEW MEDIA IN PUBLIC NURSERY

Bakalářská práce

PETRA NOVÁČKOVÁ

Vychovatelství

Kombinované studium

Vedoucí práce: Mgr. Linda Arbanová

PRAHA 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením
Mgr.Lindy Arbanové.

V práci jsem použila informační zdroje uvedené v seznamu.

V Praze dne

.....

Vlastnoruční podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala slečně Mgr. Lindě Arbanové za odborné vedení, rady i konzultace a za velmi cenné a nenahraditelné materiály. Dále také za motivující připomínky k textu i přílohám. Zároveň bych chtěla poděkovat těm pražským základním školám, jejichž zástupci si našli čas na vyplnění dotazníku i na další spolupráci a umožnili mi tudíž provést průzkum. Poděkování patří v neposlední řadě mému manželovi, mé mamince, mamince mého manžela i babičkám za jejich trpělivost a dostatek času i prostoru, který mi poskytli k vytvoření této práce.

Anotace v českém jazyce

Tato práce pojednává o využití nových médií ve školních družinách, a to převážně v oblasti výtvarného tvoření. Její součástí je průzkum pomocí dotazníků, které byly rozeslány do téměř 200 pražských školních družin. Závěr tvoří projekt, který by měl být pomocníkem i rádcem a zároveň podpořit všechny vychovatele školních družin k rozsáhlejší a intenzivnější práci s novými médii.

Klíčová slova

Nová média, masová média, veřejná média, výtvarná tvorba, školní družina, dítě

Annotation in English language

This thesis is looking into the use of new media in school care centers. This study primarily focuses in the field of visual creation. It includes a research with questionnaires that were sent to nearly 200 Prague school care centers. The conclusion consist a project that should help the mentor and to support all educators of school care centers to extensive and intensit work with new media.

Key words

New media, mass media, public media, art creation, school care center, child

1. Obsah

1.	Obsah	6
2.	Úvod	8
3.	Nová média.....	9
3.1	Nová média v umění.....	9
3.2	Avantgardní umění v prvorepublikovém Československu.....	10
3.2.1	Laterna magika a kinoautomat	10
3.3	Nová média x masová média.....	11
4.	Vztah nových médií základní školy a školní družiny.....	12
4.1	Rámcové vzdělávací programy	12
4.2	Mediální výchova na základních školách	14
4.3	Přínos mediální výchovy k rozvoji žáků	14
4.4	Kompetence pro učitele a žáky v práci s médii	15
4.5	Tematické okruhy	15
4.6	Mediální výchova v práci vychovatele školní družiny	16
5.	UNESCO, EU a nová média, studium nových médií u nás i ve světě	17
5.1	UNESCO a spolupráce s Ministerstvem kultury	17
5.2	Studium nových médií u nás i ve světě	19
6.	Školní družina.....	20
6.1	Hlavní úkoly pedagoga volného času	20
6.2	Obsah výchovy mimo vyučování	21
7.	Souvislost nových médií a výtvarné výchovy	21
8.	Praktická část.....	24
9.	Nová média-Dotazník pro školní družiny na základních školách	37
9.1	Hypotéza k dotazníku	38

9.2	Výsledná tabulka	39
10.	Využívané informační zdroje	40
10.1	Informační zdroje a literatura	40
10.2	Internetové zdroje	42
11.	Seznam příloh	44

2. Úvod

Toto téma bakalářské práce jsem zvolila s přihlédnutím k oboru vychovatelství, který studuji na Karlově Univerzitě a zároveň k oboru výtvarná výchova a dějiny umění, který jsem studovala na Jihočeské Univerzitě v Českých Budějovicích.

Jelikož pracuji jako učitelka i jako vychovatelka na jedné z pražských základních škol a výtvarná tvorba mě zajímala již od útlého dětství (od pěti let jsem docházela do Lidové školy umění na výtvarný obor) není také pochyb, že mě velmi ovlivnila má umělecky založená rodina. Výtvarně nadaný byl dědeček i otec a umělecké vlohy neminuly ani další členy rodiny (strýc Jaroslav Kocourek – kameraman a fotograf, praradice Zdenka Kadrnožková – návrhy kostýmů pro Národní divadlo, prastrýc Václav Šašek – scénarista a režisér). Nakonec jsem si před několika roky vzala svého nynějšího manžela, který rekonstruoval starožitný nábytek na zámcích a v současné době je fotografem.

Impulzem k mé práci bylo také velmi zajímavé a zcela nové téma „Nová média“, které jsme zkonkrétnili na téma „Nová média ve školní družině“, jelikož pojem nová média je velmi obsáhlý a zasloužil by si být obsahem spíše diplomové práce.

Důležitým úkolem pro mne bylo prozkoumat využití nových médií v dnešní době ve školních družinách. Velmi zajímavé bylo zabývat se otázkou, co to vlastně nová média jsou, jak souvisí se školní družinou, s RVP, základní školou a výtvarnou tvorbou. Velkým zklamáním pro mne však byl dotazník, který byl rozeslán na přibližně 150 pražských základních škol.

Cílem mé práce bylo přiblížit pojem „Nová média“ všem vychovatelům i pedagogům a vysvětlit, proč je v této době tolik důležité tomuto pojmu rozumět, umět s ním pracovat a nebát se vyzkoušet nové a složitější techniky.

Závěr mé práce tvoří projekt, který jsem částečně realizovala s dětmi naší školní družiny a je zároveň jakýmsi návodem či ukázkou pro ty pedagogy a vychovatele, kteří tápají v tomto oboru stejně, jako jsem dříve tápala já. Díky této práci jsem rozšířila své znalosti i dovednosti týkající se nových médií, vyzkoušela jsem něco jiného a velmi zajímavého a přestala jsem se bát zkoušet věci nové a nepoznané.

3. Nová média

Mezi nová média jsou zařazovány například počítačem manipulované fotografie, prostorové interaktivní instalace, pohyblivé, zvukové a světelné objekty, později různé zobrazovací technologie označované jako virtuální realita, přesněji pasivní či aktivní 3D projekce navazující na stereoskopické snahy z počátku 20.století.

V České republice tento žánr vznikl z avantgardního filmu, divadelních a výtvarných experimentů.

Ve své práci jsem se však rozhodla zabývat spíše novými médii s hlediska výtvarného umění a jejich vztahem ke školním družinám, jelikož pracuji jako vychovatelka právě ve školní družině. Proto jsem se zaměřila na výtvarnou tvorbu pomocí nových médií a to převážně fotografii, film a práci s počítačem u dětí prvního stupně základní školy. Víím, že toto téma je velmi složité, jelikož v dnešní době s novými médii školní družiny příliš nepracují pro malou informovanost, nedostatečné vybavení kvůli nedostatku finančních prostředků a bohužel i kvůli neochotě převážné většiny starších kolegyň, které odmítají nové věci a nové postupy.

3.1 Nová média v umění

Nová média v umění označují spojování technologických inovací s novými formami uměleckého vyjádření. V tomto smyslu můžeme mezi nová média zařadit například fotografii, film, rádio, televizi, satelity, video a řadu dalších médií, které nějakým způsobem ovlivnily a částečně proměnily tradiční uměleckou tvorbu.

Tyto nové technologie výrazně ovlivnily i inspirovaly avantgardní umění 1.poloviny minulého století (*dadaismus*, *futurismus*, *konstruktivismus*), podpořily rozvoj *kinetismu*, zvukových básní a zároveň utvářely podobu poválečné elektronické scény. V 60.letech se mluvilo o počítačovém umění, které bylo zaměřené převážně na experimenty s algoritmicky generovaným obrazem a zvukem. Později pak bylo charakteristické kybernetickou koncepcí uměleckého díla jako otevřeného systému. V 90. letech využívalo umění především tvůrčí digitální a síťové technologie. Do umění vstupuje také internet (*net art*), nejrůznější softwary a aplikace pro kooperaci nebo real time efekty. Virtuální a smíšená realita velmi pokročila kupředu, vznikly různorodé počítačové hry, databáze, vizualizace, bezdrátové a mobilní technologie, robotika, a další. Vznikají instalace a performance.

Digitální umění charakterizují v této době díla, u kterých je často velmi důležitá interakce s divákem. Tato umělecká díla reflektují velmi důležitý aspekt dnešního světa, ve kterém jde o spojení civilizace s technologiemi, a poukazují na to, že technologie je všude kolem nás a moderní člověk se v dnešní době bez ní neobejde v žádném oboru ani odvětví.

„ Geografie přestala být relevantní – neexistují zde žádné stojaté vody civilizace ani provincie, odsouvané na okraj ústředními metropolemi. Právě tak přestala být relevantní i hierarchie, protože každý má stejný přístup k síti a každý může komunikovat s libovolným počtem účastníků.“¹

3.2 Avantgardní umění v prvorepublikovém Československu

Tvorba novomediální v českých zemích má kořeny již v Československu za první republiky v avantgardním filmu a výtvarném umění. Z filmové oblasti bychom mohli připomenout například **Machatého** a jeho "*Erotikon*", či film "*Extase*". Později se s Hackenschmieda, Machatého asistenta stala jedna z velkých postav meziválečné avantgardy Alexander Hackenschmied. Dále jsou to filmy ze třicátých let: "*Na Pražském hradě*" a "*Bezúčelná procházka*" či filmové obrazové pásma "*Periferie*".

3.2.1 Laterna magika a kinoautomat

V Československu se multimédia rozvíjela díky scénografii. **Josef Svoboda** použil zadní projekci s fialovým plátnem, na kterém skombinoval akci s hercem, filmový obraz a pokusy s architektonickým řešením divadelního prostoru. Až do této chvíle převládala koncepce tzv. "kukátka". Jeho pokusy byly ohodnoceny na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu, kde spolupracoval na programu představení pro soubor *Laterna magika*. Mezi jeho spolupracovníky v tomto souboru patřil **Alfréd Radok** nebo **Otomar Krejča**. Svoboda stanovil své vlastní scénografické postupy a snažil se také o změnu v navrhování divadelních budov i interiérů divadel. V opeře na Festspiele v roce 1969 použil obrovskou lodní příď, která byla mechanická a vyjela proti divákům. V Mnichově v inscenaci Mozartovy *Kouzelné*

¹ Wooley, B., Virtual Worlds. A Journey in Hype and Hyperreality. Harmondsworth, Penguin Books 1993, s. 125

flétny použil zcela první na světě laser. Inspirovalo ho americké přistání na Měsíci a z NASA si vyžádal fólii měsíčního modulu k inscenaci Wagnerova *Prstenu Nibelungově* v Londýně. S režisérem **Lawrencem Olivierem** z Anglie použil také svůj trik "kapajícího světla". V inscenaci Čechovových *Tří sester* v Londýně vytvořil světelnou oponu. Ve slavné spolupráci s italským režisérem **Giorgiem Strehlerem** v divadle "Piccolo teatro" nechal na konci představení shořet obrovskou spirálu umístěnou nad jevištěm. To bylo v roce 1988 v inscenaci Goethova *Fausta*.

Kinoautomat se stal československou ozdobou výstavy EXPO 67 v Kanadě. Autorem byl **Radúz Činčera**, scénárista **Pavel Juráček** a režiséři **Ján Roháč** a **Vladimír Svitáček**. Jejich film byl pojat jako situační komedie a zápletky se pohybuje kolem obyvatel jednoho činžovního domu. Hlavní roli ztvárnil Miroslav Horníček. Jednalo se o první využití interaktivity, kdy divák mohl zasahovat přímo do děje hry. Hra se vždy na určitou dobu zastaví a diváci pomocí tlačítek zvolí, jak bude děj pokračovat. Tento filmový pokus s časem a volbou byl velkým úspěchem. Bohužel tohoto vynálezu nedokázalo dřívější socialistické zřízení využít a tak pod vlivem novějších technologií tento model zastaral a zůstal pouze ve fázi prototypu. Žádné větší uvedení do kin nebo dokonce do filmu nenastalo.

V 80. letech se ve výtvarném umění objevil **Zdeněk Sýkora** a vnesl do něj malby struktur, které byly generovány počítačem. Využil při jejich komponování například *Generátor náhodných čísel*.

3.3 Nová média x masová média

Nová média a masová média mají velmi společného. Rozdíl spočívá především v časovosti. Masová média mají základ již v dávné minulosti, tedy v době Římské říše, kdy římský konzul **Gaius Julius Caesar** začal vydávat první psané noviny (*Acta diurna*). Tyto noviny měly nejprve pouze informační charakter (informovaly o různých jednáních veřejných institucí). Později, za císaře **Augusta**, se staly i propagačním prostředkem. O mnoho let později, roku 1452, nastal zlom v šíření informací pomocí novin opisovaných a to díky vynálezu knihtisku **Johannem Gutenbergem**. Tištěná periodika byla nejprve vázána

především na kavárenský život, teprve v 17. století se náhle proměnila převládající forma sdělování zpráv do podoby tištěných, volně prodejných novin.

K dalšímu rozvoji šíření zpráv a informací, a k rozšíření masmediální zábavy přispěl **Abraham Bell** (1875) vynálezem telefonu, o mnoho let později vynález kina, digitálního kina, 3D a 4D kina. V roce 1916 došlo k prvnímu vysílání zábavného pořadu na rádiových vlnách německým důstojníkem **Hansem Bredowem**, který se stal později zakladatelem německého rozhlasu. Masmédiem s neuvěřitelně rychle stoupajícími příznivci se stala televize, kdy první pohyblivý obraz prezidenta USA W.G. Hardinga byl poprvé přenesen v roce 1925 **Charlesem Francisem Jenkinsem** z Washingtonu DC do Philadelphie. V Londýně začala v roce 1929 vysílat stanice BBC, ale první pravidelné vysílání mělo počátek až v roce 1935 v Berlíně. Následoval vynález barevné televize, kabelové televize, plazmové televize a v neposlední řadě počítače.

V dnešní době existují obrovské společnosti, které vlastní nejrozličnější masmédiá a snaží se tím o šíření nejnovějších zpráv, informací z nejrozličnějších oblastí i koutů světa, o pobavení i rozptýlení i o další vzdělávání. Patří mezi ně například General Electrics, Walt Disney, News Corporation, Time Warner, Viacom, CBS a další.

To je tedy úkolem masmédií. Informovat a šířit. Mezi nová média bychom mohly také zařadit periodický tisk, rozhlas, televizi a internet, ale my bychom se spíše měli zaměřit na práci s těmito novými médii na základních školách a hlavně ve školních družinách. Dříve samozřejmě nic takového nebylo možné. Dnešní doba však umožňuje neskutečné možnosti práce s médii i pro učitele, vychovatele a hlavně pro děti.

4. Vztah nových médií základní školy a školní družiny

4.1 Rámcové vzdělávací programy

Rámcový vzdělávací program (RVP) vešel v platnost společně s novým školským zákonem z roku 2005. Je to oficiální dokument, který je pro předškolní, základní i střední vzdělání určující a podle něhož si všechna školská zařízení následně vytvářejí školní vzdělávací program (ŠVP). Mluví se zde například o průřezových tématech, klíčových kompetencích nebo očekávaných výstupech.

-
- vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě
 - vycházejí z koncepce celoživotního učení
 - formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání
 - podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání

Průřezová témata

Průřezová témata se stávají významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Proto je škola povinna zařadit do vzdělávání všechna průřezová témata uvedená v RVP.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují Charakteristiku průřezového tématu. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů. Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Průřezová témata základního vzdělávání

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

-
- Multikulturní výchova
 - Environmentální výchova
 - Mediální výchova

4.2 Mediální výchova na základních školách

Mediální výchova nabízí poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. V dnešní době je pro jedince, který žije v této společnosti a v tomto století velmi důležité umět zpracovat, vyhodnotit a použít podněty, které jsou všude kolem nás. To vše však vyžaduje stále větší schopnosti zpracovat, vyhodnotit a použít podněty z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Média ale mohou nejenom informovat nebo pobavit, ale také přesvědčit a manipulovat s jejich konzumenty. Proto tedy správné vyhodnocení přijaté informace a její zpracování a následné užití vyžaduje značnou průpravu.

4.3 Přínos mediální výchovy k rozvoji žáků

K rozvoji osobnosti žáků je mediální výchova velkým přínosem nejenom v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, ale také v oblasti postojů a hodnot. Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, umožňuje schopnost kritického odstupu od médií, učí využívat médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i vyplnění volného času žáků. Umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů, vytváří představu o rolích médií nejenom v běžném životě, ale také ve společenských situacích a demokratické společnosti. Rozvíjí komunikační schopnosti i práci v kolektivu. Vede k uvědomění si hodnot vlastního života, rozvíjí citlivost vůči předsudkům a soudům vůči společnosti a pomáhá k uvědomění si vlastních postojů i cílů.

4.4 Kompetence pro učitele a žáky v práci s médii

Mediální výchova rozvíjí řadu klíčových kompetencí stejně tak jako ostatní průřezová témata.

Kompetence:

- Komunikativní
- Sociální a personální
- K učení
- K řešení problému
- Pracovní
- Občanské

4.5 Tematické okruhy

Tyto okruhy se člení na tematické okruhy receptivních činností a produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Zařazení mediální výchovy do výuky na základních školách je důležitým krokem ve vývoji další generace a to právě proto, že za posledních padesát let se naše společnost změnila více než za poslední tisíciletí. Objevila se zde masová média jako například televize, rozhlas, noviny nebo internet a velkou silou zapůsobila na celé lidstvo, které se muselo naučit se v této záplavě nových informací orientovat. Velmi důležité je, aby se hlavně naše děti naučily orientovat v těchto získaných informacích, aby je dokázaly správně zpracovat a využít.

Tato nová média přináší sebou řadu nástrah a nebezpečí. Tím nejpodstatnějším nebezpečím je především jejich schopnost budit zdání, že věrně odrážejí okolní svět. Ale ve skutečnosti tomu tak není. Každý, kdo někdy pozoroval svět hledáčkem kamery či fotoaparátu, ví, že svět v hledáčku je jiný, než ten skutečný. Ani sebedokonalejším objektivem neobsáhneme celý obzor. Navíc, čím širší bude náš záběr, tím zkreslenější budou proporce blízkých detailů. A když se zaměříme na věrný detail, ztratíme informaci o vzdálenějším okolí. Ale i přes tuto vlastnost médií nemůžeme dětem zakázat sledovat televizi, poslouchat rádio nebo surfovat po internetu. Důležité je jim vysvětlit vlastnosti těchto médií a naučit je s nimi pracovat a správně je vnímat, aby byly pro ně dobrým zdrojem informací i zábavy. Proto se mediální výchova zařazuje do výuky na základních školách.

Cílem mediální výchovy je upozornit na základní postupy a triky, kterých se v médiích používá, pokud chceme dosáhnout určitého efektu. Mediální výchova by měla dále ukázat, co všechno ovlivňuje výsledné sdělení a kvůli čemu nemůže být nikdy na sto procent objektivní. Při hodinách mediální výchovy si budou žáci hrát s kamerou, aby poznali její vlastnosti. Není však nutné, aby věděli, jak se říká jednotlivým záběrům nebo jaké typy pásek se používají v moderních zařízeních. Mediální výchova je samozřejmě určena všem, ne pouze těm, kteří mají aktivní zájem natáčet video nebo chtějí být redaktorem rozhlasu. Student mediální výchovy tedy pravděpodobně rozezná například u rozhovoru, který natočil někdo jiný, kdy byla výpověď tázaného přestříhána nebo upravena a kdy naopak zůstala v originále. Díky tomu rozpozná, do jaké míry může důvěřovat tomu, co v rozhovoru viděl a slyšel.

4.6 Mediální výchova v práci vychovatele školní družiny

Pedagogové a vychovatelé školních družin mají za úkol ovlivňovat své svěřence v době po skončení povinného vyučování. Snaží se vyplnit s dětmi volný čas, který musí strávit ve škole a při tom na ně kladně působí, snaží se, aby svůj volný čas vyplnily smysluplnými

aktivitami, které se budou podílet na jejich rozvoji, myšlení, kreativité, ovlivňují postoje i názory. Využití mediální výchovy v práci vychovatele je v této době velmi přínosnou činností, kdy dochází nejenom k rozvoji mediální gramotnosti, ale také například k rozvíjení komunikačních schopností a dovedností, ke zlepšení spolupráce ve skupinách, k rozvoji kreativního myšlení a vedení dětí ke kritickému myšlení a správnému úsudku. Velmi důležité pro děti je, aby rozpoznaly manipulaci ze strany médií a dokázaly se jí účinně a cíleně bránit.

Možnosti aktivit s dětmi ve školní družině

- Zavedení družinového rozhlasu (písničky, poezie, aktuality)
- Pravidelné vydávání družinového časopisu
- Porovnávání zpráv se stejným tématem ze dvou odlišných médií
- Srovnávání zpráv se stejným tématem ze dvou odlišných tiskovin
- Zřízení nástěnky nejnovějších zpráv a aktualit
- Hra na kameramana, fotografa
- Sportovní redaktor (sepsání článku o sportovním utkání v rámci školní družiny s fotografiemi ze zápasu)
- Reklama (vymyšlení a natočení reklamy na zadané téma)
- Reklama – návrh reklamního plakátu

5. UNESCO, EU a nová média, studium nových médií u nás i ve světě

5.1 UNESCO a spolupráce s Ministerstvem kultury

Ministerstvo kultury se pod záštitou organizace UNESCO zabývá spoustou otázek týkající se médií. K bodům, které Ministerstvo kultury řeší, patří kapitola Média a audiovize. Její součástí jsou podkapitoly Periodický tisk, Rozhlasové a televizní vysílání, nová média, Kinematografie, Program podpory filmového průmyslu, Eurimages, Program MÉDIA, Konference O odpovědnostech poskytovatelů obsahu a uživatelů aj.

Bod Periodický tisk je velmi zajímavý. Zabývá se Tiskovým zákonem 46/2000 Sb, který byl vydán 22.2.2000 a týká se práv a povinností při vydávání periodického tisku a změn dalších zákonů. Je to jediný právní předpis, který reguluje vydání periodického tisku v ČR.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti vydavatelů a dalších právnických osob v souvislosti s vydáváním periodického tisku, který v dnešní době velmi ovlivňuje jeho čtenáře. Tento zákon říká, že za obsah odpovídá vydavatel. Ten ale neodpovídá za pravdivost údajů obsažených v reklamě či v inzerci uveřejněných v tisku. Toto nařízení neplatí samozřejmě pro reklamu a inzerci samotného vydavatele. Dále mě zaujalo, že vydavatel je povinen uveřejnit ve svém tisku zprávu o nouzovém stavu, o stavu ohrožení státu nebo o válečném stavu. Také je velmi zajímavé, že pokud bylo v periodickém tisku uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti důstojnosti nebo soukromí fyzické osoby, má tato osoba právo požadovat po vydavateli uveřejnění své odpovědi a reakce na vytištěný článek.

V programu Podpory filmového průmyslu došlo tento rok 18.6.2010 k velkému pokroku. Ministerstvo kultury obdrželo neformální informaci, že Evropská komise schválila Program podpory filmového průmyslu. Realizace tohoto programu bude zahájena dnem následujícím po dni, ve kterém bude rozhodnutí Evropské komise doručeno stálému zastoupení ČR v Bruselu. Znamená to, že všichni zájemci, kteří se nějakým způsobem chtějí podílet na filmovém průmyslu, mohou zažádat o dotace.

Program *Rozhlasové a televizní vysílání* je zaměřen na zákon o rozhlasovém a televizním vysílání a na dynamický rozvoj v oblasti médií. Klade si otázky týkající se financování provozu televize a rozhlasu. Také digitalizace vysílání, které je nevyhnutelné, je velmi diskutovanou otázkou, jelikož tento proces by měl přispět k lepšímu uspokojování potřeb starších a postižených občanů a to tím, že poskytuje vylepšené služby (např. vylepšené titulky, zvukový komentář, znakovou řeč aj.).

V oblasti *kinematografie*, která je v dnešní době velmi rozšířena a oblíbená převážně u mladší generace (z velké části jí ovlivňuje a řídí její myšlení i úsudek), můžeme najít články týkající se digitalizace kin (přechod na digitální projekci obrazu i zvuku), ale také článek týkající se Národního filmového archivu. Tento archiv shromažďuje, chrání, vědecky zpracovává a využívá audiovizuálních a písemných archivací, dále organizuje přehlídky a akce týkající se filmu nebo spolupracuje s mezinárodními filmovými festivaly.

EURIMAGES je fond Rady Evropy, který vznikl v roce 1988. Jeho hlavní smysl je kulturní, ale také ekonomický. Na jedné straně se snaží podporovat díla, která se zabývají nejrůznějšími stránkami evropské společnosti. Na druhé straně fond investuje do odvětví, ve kterém jde o komerční úspěch a snaží se dokázat, že film je uměním a podle toho by se na něj mělo nahlížet. Činnost fondu je financována z příspěvku členských států EU. Je až

neuvěřitelné, že částka, která je věnována ročně na podporu distribuce, je vyšší než 800 000 €. Česká republika je členem Eurimages od roku 1994.

Konference *O odpovědnostech poskytovatelů obsahu a uživatelů* ve dnech 18.-20.3.2009 byla velmi důležitou debatou. Všeobecně je známo, že mediální prostředí prochází řadou změn. Jednou z těchto změn je také změna chování uživatelů médií. Nové možnosti i nové jevy v oblasti médií sebou přinášejí nejrozličnější rizika, nové otázky i výzvy. Je velmi nutné zamyslet se nad odpovědností jednotlivých článků mediálního řetězce a nad tím, jak veřejnost naučit chápat a jak posilovat jejich povědomí ohledně respektování například autorských práv, legálního užívání děl a pirátství, které je v této době již velmi rozšířené. Vždyť každý z nás, kdo se alespoň trochu vyzná v elektronice a hlavně v počítačích by se mohl stát zrovna takovým „pirátem“. Důležité je v této otázce spolupráce zainteresovaných subjektů a konečných zprostředkovatelů. Zde se však objevuje otázka, zda snížení nákladů je možné a zda snížení cen zabrání pirátům dále dělat jejich práci a donutí ostatní uživatele se vrátit k nakupování originálních disků?!

5.2 Studium nových médií u nás i ve světě

Nová média se v 90. letech staly novým oborem, který bylo možné studovat na řadě zahraničních škol v Evropě i v USA. Teprve v akademickém roce 2006/2007 se poprvé v české republice otevřel navazující magisterský obor Studia nových médií. Dva roky připravovala tento program řada externích i interních expertů Karlovy Univerzity v Praze, kteří vycházeli ze studií informačních a ze studií knihovnictví. V dnešní době se o tento obor zajímá řada uchazečů ze všech možných oborů jako je například film, média, umění, ale také jsou to programátoři, informační designéři a jiní.

Právě na Karlově Univerzitě je tento obor pojat z trochu jiného hlediska než na ostatních vysokých školách. Na Filozofické fakultě této univerzity se nová média zkoumají ve vztahu k tradičním médiím a entitám (jako je například kniha, knihovna, dokument, univerzita a další). Řeší se zde velmi zajímavé otázky jako například: V čem spočívá problém svobodné tvorby v síťovém světě, kde můžeme získávat hudbu, filmy a jiné produkty lidské tvorby.

Lektoři, kteří vyučují tento předmět, pocházejí z různých prostředí a mají zcela odlišné profily. Každý je osobností sám za sebe a mají tedy odlišné názory na řešenou problematiku či způsoby výuky. Jejich praxe pochází většinou z knihoven, z televize, designu internetových projektů a publikování nebo dokonce z produkce uměleckých projektů.

Důležité je, že se studenti během studia věnují nejenom teoretické části, ale také části metodické a praktické. Dochází zde také ke spolupráci s ostatními českými i zahraničními školami, které mají blízko tomuto oboru nebo se přímo zabývají novými médii. Studenti také během svého studia testují nové technologie přímo v procesu, jako metodu výuky a zaměřují se na nové formy komunikace a gramotnosti.

Nejen studenti oboru nových médií na vysokých školách, ale také pedagogové a vychovatelé na základních a středních školách, by se neměli neustále ohlížet pouze po starých a vyzkoušených metodách. V dnešní době je bohužel velmi pravděpodobné, že starší lektoři odmítají cokoliv nového, nové techniky i technologie, odmítají práci s počítači a vůbec s novými médii, a proto je velmi těžké proniknout do tohoto „nového“ světa. Samozřejmě je důležité nezapomenout a neopomíjet staré postupy a metody, jelikož řada těch nových se právě o ty staré opírá a vychází z nich. Nová média se tedy velmi často poznávají přes ta stará.

6. Školní družina

Toto výchovné zařízení je základní formou výchovy mimo vyučování a péče o děti zaměstnaných rodičů v průběhu školního roku a podle potřeby i o prázdninách. Školní družiny jsou určeny žákům 1.-5.ročníku. Do jisté míry plní družina i funkci sociální. Její činnost probíhá zejména v době od konce vyučování do konce pracovní doby rodičů, ale i před vyučováním (ranní školní družina).

6.1 Hlavní úkoly pedagoga volného času

Pedagog volného času má nelehký úkol ve své práci, kterou si zvolil. Měl by vychovat osobnost schopnou samostatného tvořivého života a dalšího rozvoje a zároveň i nést zodpovědnost za svá rozhodnutí. Měl by vychovávat občany akceptující své morální i další závazky vůči druhým a zároveň schopné kooperace a všech sociálních mechanismů s ní souvisejících. Dále by měl vzdělávat k co nejširšímu společenskému uplatnění vzhledem k předpokladům jedince.(E. Weber, 2008/20). Výchova k volnému času také seznámí jedince s velkým množstvím zájmových aktivit, kterým se může ve svém volnu věnovat, bude mu rádcem při správném výběru těchto aktivit, které povedou jedince k seberealizaci a vlastnímu uspokojení. (B. Hájek, 2003) Znamená to tedy, že pedagog volného času by měl své svěřence naučit využívat volný čas smysluplně a kvalitně s tím, že sám jim bude příkladem.

Tři významné autorky pedagogických děl **J. Pávková, A. Pavlíčková a V. Hrdličková** vnímají pedagogické ovlivňování volného času jako výchovu dětí a mládeže v době mimo vyučování. Poskytuje příležitost vést jedince k racionálnímu využívání volného času, formovat hodnotné zájmy, uspokojovat a kultivovat významné lidské potřeby, rozvíjet specifické schopnosti a upevňovat žádoucí morální vlastnosti... Tato oblast výchovy plní funkci výchovnou, vzdělávací, zdravotní i sociální. Výrazně přispívá k prevenci sociálně patologických jevů jako je agresivita, záškoláctví, drogové závislosti, gamblerství, závislost na virtuální droze, problémy v sexuální oblasti aj.

6.2 Obsah výchovy mimo vyučování

Výchova mimo vyučování je rozdělena do několika skupin činnosti. Patří sem *odpočinkové činnosti*, u kterých je hlavním úkolem obnova fyzických i psychických sil. Tyto činnosti by tedy měly být nenáročné, příjemné, odpočinkové, jako je například společná četba po příchodu z oběda, různá vyprávění zážitků či přečteného textu apod. Dále to mohou být *činnosti rekreační*, které mají převážně funkci kompenzační, to znamená, že vyrovnávají rozdíly mezi námahou fyzickou a psychickou různými aktivitami. Mohli bychom sem zařadit například procházky, různé relaxační techniky, plavání aj. *Zájmové činnosti* závisí na rozvoji zájmů dětí podle toho, co je baví a zajímá. K samostatnosti vedou děti *samoobslužné činnosti*, které učí děti pohybovat se v sociálním prostředí. Schopnost komunikace s prostředím, umět si obhájit svůj vlastní názor, umět naslouchat ostatním rozvíjí *sociální dovednosti*. V neposlední řadě bych se zmínila o *přípravě na vyučování*, která by měla být čistě dobrovolná a nenásilná. Děti si mohou v rámci školní družiny vypracovat své domácí úkoly, při nichž jim pedagog volného času může být nápomocen.

7. Souvislost nových médií a výtvarné výchovy

Jelikož škála zájmů a koníčků dětí je velice široká od hudebních aktivit, přes kresbu, malbu, modelování, míčové hry až k počítačům, zaměřila jsem svou práci převážně na výtvarnou činnost, která úzce souvisí s prací s novými médii.

V dnešní době mají nová média zcela odlišné cíle, než tomu bylo kdysi. Ve školách i školních družinách se začíná více či méně pracovat s novými médii při výtvarném tvoření a jsou nedílnou součástí vybavení škol i školních družin. Existuje také řada mimoškolních

kroužků, které se věnují práci s novými médii jako například kroužek počítačů, kde se mohou děti věnovat nejenom hraní her, ale především počítačové grafice, vydávání školního časopisu, úpravě fotek, natočeného videa, mohou si vyrobit vlastní internetové stránky s libovolnou tematikou a především mohou získávat spoustu nových a zajímavých informací z oblasti nových médií a výtvarné tvorby.

Nová média jsou důležitá i v oblasti animace. Také v tomto oboru vznikla řada kroužků, které se této práci věnují. Jsou většinou součástí školy nebo existují i samostatně. Děti se zde zabývají například ploškovou animací, kreslenou animací, animací plastelíny, loutkami, animací hlíny aj. Při všech těchto animacích je důležitá práce s fotografickým přístrojem, s kamerou i s počítačem, které jsou tímto úzce spjaty s výtvarným tvořením dětí.

Nové techniky umožňují nejen vytvářet jiné formy vizuálně obrazných vyjádření, ale i seznamovat se se současným uměním a zkoumat ho. Otázka zní, zda budou žáci a studenti umět výtvarně tvořit, pokud většinu času stráví u počítače?! Právě ICT technika nabízí možnost spojit tradiční postupy a nové technologie do zajímavých výtvarných projektů. Ve výtvarné výchově se nabízejí dvě roviny práce s ICT technikou, jak v oblasti tvorby vizuálně obrazných vyjádření, tak i v oblasti poznávání dějin umění od pravěku po současnost. Digitalizované obrazové soubory, možnost grafických vstupů do ukázek, současné připojení k internetu s využitím videoukázek (např. z Youtube), umožňují zintenzivnit výuku a zapojit i další rozměr (čas, hudbu, pohyb). Varianty metod z hlediska fází vzdělávacího procesu (motivační, expoziční, fixační aj.) se díky uplatnění techniky obohacují a podporují aktivitu, samostatnost, ale i spolupráci v týmech. Nová média nemají vytěsnit klasické výtvarné technologie, ale mají být prostředkem další kreativity. Žáci vytvářejí leporela, komunikační grafiku, pracují s fotoaparátem a grafickými programy, vizualizují dramatické akce, prezentují své seminární práce, kreslí komiksy a digitalizují je, animují své kreslené a kolážové příběhy do krátkých filmů, komunikují – sdělují své představy o světě.

Tímto způsobem pracuje již v dnešní době řada základních i středních škol. Tyto školy jsou vybaveny interaktivními tabulemi a projektory HP, pevnými PC a připojením k internetu, multifunkčními barevnými tiskárnami se skenerem i digitálními fotoaparáty a kamerami. Bohužel takto vybavených škol je stále málo a mnoho dětí tedy přichází o možnost pracovat tímto způsobem a seznámit se při výtvarném tvoření i s novými médii.

Co by výtvarná výchova a výtvarné tvoření mělo poskytnout a co vyžaduje:

- kontrast vůči ostatním předmětům - uvolněnější atmosféra, volnější pohyb žáků, menší tlak na žáky
- osobní nasazení, vzbuzení zájmu - učitele, vychovatele i žáků, aktivity, vytvoření sdělné a dělné atmosféry
- spolupráce (častá práce ve skupinách - dělba práce), respekt a tolerance
- očekávání, radost, nadšení, angažovanost
- prostor pro sebevyjádření méně nadaných žáků
- prostor pro uplatnění nadaných žáků - více, rychleji, náročněji, hlouběji
- široké napojení na osobní zkušenosti žáků i na vědomosti získané ve škole
- prostor pro činnosti, kde se uplatní všechny naše smysly (tedy rozvoj smyslového vnímání).

Co v dnešní době ovlivňuje výtvarnou výchovu z pohledu výtvarného pedagoga či vychovatele

- doteky světa dospívajících - graffiti, taneční hudba, street art, klipy, aj.
- sociální problémy, vztahové problémy - komunity mladistvých
- vliv médií, filmu, hudební scény a reklamy
- rozšiřování národnostního spektra ve třídách
- tlak konkurenčního prostředí, výkon
- pohyb, stres, netrpělivost
- neschopnost přiměřené sebereflexe
- nová média jako vizuálně obrazný prostředek - okouzlení výsledkem, rychlost, snadnost, dostupnost, ale i povrchnost
- propojení umění a techniky - digitální fotografie, videozáznamy - možnost dalšího zpracovávání, variace na dané téma
- propojení tradičně chápaného umění a nových médií - volné kombinování, návraty, vytváření nových kontextů
- omezené nebo jednostranné aktivity žáků ovlivňují jejich psychomotorické schopnosti

8. **Praktická část**

Co je to výtvarný projekt a jeho úloha

Výtvarné projekty jsou členité celky, které jsou složeny z několika řad výtvarných prací. Zpracovávají téma, využívají příbuzné námětové odbočky a volně rozvíjejí obsahové asociace a paralely. Výtvarné projekty využívají ke svému zpracování různé výtvarné postupy (kresba, malba, modelování, grafika, fotografování, práce s počítači aj.). Vícepohledové téma je rozvedeno z různých stran.

Název projektu: Vstávej semínko holala, bude z tebe fiala...

Tento projekt je složen z jednotlivých úkolů zabývajících se převážně výtvarným tvořením dětí ve školní družině. Měl by provázet děti celým školním rokem od září do června a jednotlivé úkoly by měly být zadávány podle ročních období. Některé úkoly na sebe navzájem navazují a nebo se prolínají, jiné mohou být tvořeny samostatně.

Jednotlivé úkoly projektu (uskutečněné):

1. Promítání pohádky „Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko“ (DVD „Klíčení rostlin)
2. Sazení rostlin – Zázrak přírody
3. Výroba divadelních masek
4. Dramatická činnost – divadlo + vytvoření vlastního scénáře
5. Výroba divadelních kulis – Postav dům, zasad' strom
6. Fotodokumentace – Fotím, fotíš, fotíme
7. Filmové zpracování divadelního představení – Hra na kameramana
8. Výroba kalendáře – Jarní probouzení
9. Animace – Dědek řepu zasadil, u pole se posadil...
10. Animace – Včela medonosná

Návrhy dalších úkolů projektu (neuskutečněné)

11. Herbář
12. Dabing
13. Hudební doprovod divadelního představení
14. Tvorba botanického časopisu
15. Návštěva ateliérů Barrandov (Jak vzniká animovaný film)
16. Návštěva Kavčích hor (Jak se točí film)
17. Origami – papírové květinářství
18. Návštěva botanické zahrady

Úvod:

Projekt obvykle začíná představením tématu. Může jít o vlastní fotodokumentaci žáků, o studijní kresbu, výtvarnou akci, přednášku apod. dle uvážení pedagoga, vychovatele. Tento projekt má počátek v promítání známé animované pohádky Křemílek a Vochomůrka, kde se děti seznámí nejen s animovaným filmem, ale také s příběhem, který budou později nacvičovat pro divadelní představení. Jelikož základem celého projektu jsou rostliny a jejich život, shlédnou děti také krátký dokument o klíčení rostlin.

Další úkoly budou následovat v takovém pořadí, aby byly snadno realizovatelné a aby výtvarná řada dávala smysl. To znamená, že nejprve by děti měly navštívit ateliéry na Barrandově a Televizní studio, aby měly představu, jak vzniká animovaný film a jak se natáčí hraný film. Také by měly navštívit botanickou zahradu, kde shlédnou řadu zajímavých rostlin a vyslechnou si povídání o jejich pěstování a růstu. Po té by mělo následovat výtvarné, ale také dramatické, biologické a hudební tvoření ve školní družině.

Cílová skupina:

Projekt je zaměřen na děti školní družiny, je tedy určen dětem ve věku
6-9 let.

Výchovný a vzdělávací záměr:

- Vytvořit a podnítit vztah dětí k živé přírodě, k rostlinám a všemu zelenému.
- Vlastní vyjádření myšlenek, pocitů, názorů a postřehů.
- Spolupráce a dokonalá shoda při práci ve skupinovém kolektivu, dělba práce.
- Sebevyjádření nejenom pomocí výtvarných technik, ale také pomocí hudby, mimiky, dramatického ztvárnění a kladným přístupem k přírodě.

Téma:

Rostliny

Název výtvarné řady: Vstávej semínko holala, bude z tebe fiala.

Výtvarná řada

1. Námět: Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko

Časový rozsah: 30 minut

Věk: 6-9 let

Cíl: Seznámení dětí s pojmem rostlina, co je důležité pro její vypěstování.

Úkol: Pozorně sleduj pohádku a zapamatuj si, jak vyroste rostlinka. Povídejte si s ostatními dětmi o tom, co Křemílek s Vochomůrkou museli všechno udělat, aby jim kytička vyrostla.

Motivace:

Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko

Václav Čtvrtek/Zdeněk Smetana

Vstávej semínko holala,

Bude z tebe fiala.

Vstávej semínko holala.

Bude z tebe fiala.

Organizace: Nejprve dětem promítáme pohádku na některém z médií. Po jejím skončení se s dětmi posadíme do kruhu a pomocí otázek zjišťujeme, jak děti pozorně pohádku sledovaly. Otázky by měly směřovat k vypěstování rostlinky (např. Co chtěli Křemílek a Vochomůrka dělat na zahrádce? Co poradilo sluníčko? Co se stalo, když semínko zalili? Jaká rostlinka vyrostla? Vyroste vždy stejná rostlinka?). Bylo by možné použít i přírodovědný film o klíčení a růstu rostlin, převážně u starších dětí.

Kultura: Pohádky z mechu a kapradí – Václav Čtvrtek/Zdeněk Smetana

2. Námět: Zázrak přírody

Časový rozsah: 3-5 dnů (příprava 1-2 hodiny)

Věk: 6-9 let

Cíl: Vypěstování vlastní rostlinky do předem vyrobeného květináče.

Úkol: Vyroba květináč a pokus se vypěstovat vlastní rostlinku. Pečlivě se o ni staraj a sleduj, jak rychle roste tvá rostlinka a jak rychle rostlinky ostatních dětí.

Motivace:

Kuřátko a obilí – František Hrubín

Jak to bylo, pohádka?
Zabloudilo kuřátko.
Za zahradou mezi poli,
pípá, pípá, nožky bolí.

Ve vysokém obilí,
bude večer za chvíli.
Povězte mi, bílé ovsy,
kudy vede cesta do vsi?

Jen se zeptej ječmene,
snad si na to vzpomene.
Kuře bloudí mezi poli,
pípá, pípá, nožky bolí.

Pověz, milí ječmínku,
jak mám najít maminku?

Ječmen syčí mezi vousy,
ptej se pšeníc, vzpomenou si.

Kuře pípá u pšeníc,
nevědí však také nic.
Milé kuře, je nám líto,
ptej se žita, poví ti to.

Kuře hledá žitné pole,
ale to je dávno holé.
A na suchá strniska
vítr tiše zapíská.

Vždyť jsi doma, za chalupou.
Slyšíš? V stáji koně dupou,
kocour ve stodole vrní
- a tvá máma za vraty
- zob, zob, zobá bílé zrní
s ostatními kuřaty.

Děkuji ti, žitné pole!
Pozdravuj tam ve stodole!
Koho, milé políčko?
Zrno i to zrníčko!

Ať se ke mně z jara hlásí,
vychovám z nich nové klasy.
A tak mámu za krátko
našlo také kuřátko.

Tato básnička by měla dětem ukázat, že rostliny jsou užitečné nejenom pro nás, ale pro všechny živé organismy.

VÚ: Výtvarně zpracuj kelímek od jogurtu

VP: Změna povrchu objektu

VT: Hra s barevnými papíry

Organizace: Nejprve si děti vytvoří u stolu pomocí barevných papírů, nůžek a lepidla barevné obaly na kelímky. Po té do připravených květináčů nasypou zeminu a zasadí

vybraná semínka. Každé z dětí si vytvoří květináče dva. Jeden z nich umístí na okenní parapet, kde svítí slunce a druhý na tmavé místo. Jejich úkolem bude své květináče zalévat a pozorovat, jak rostlinka roste. Výšku rostlinek mohou zapisovat do předem připravené společné tabulky na nástěnce.

Kultura: Kniha Kuřátko a obilí – napsal František Hrubín, ilustrace Zdeněk Miler

Při této práci děti výborně spolupracovali. Jelikož šlo o úkol, který nikdy před tím nedělaly, práce je velmi bavila a kreativnost ve výrobě květináčů neznala mezí. Některé děti měly trochu problém s prací s nůžkami, jelikož šlo o děti prvních a druhých tříd. Proto byla u některých dětí nutná pomoc s výrobou květináče. Tento problém jsme vyřešili tak, že děti druhých tříd pomohli stříhat dětem prvních tříd.

3. Námět: Masky

Časový rozsah: 1 hodina

Věk: 6-9 let

Cíl: Výroba divadelní masky a kostýmu pro hru Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko

VÚ: Zamysli se, jakou divadelní roli bys nejraději hrál a pokus se pomocí šablony vytvořit masku pro tuto roli.

VP: Stylizace tvaru, barevná symbolika

VT: Malba vodovými nebo temperovými barvami, práce s nůžkami

Motivace: Chtěl bych být jako ...

Organizace: Zamysli se nad tím, které zvíře či postava v naší divadelní hře je ti nejbližší a proč. Představ se před všemi ostatními, kdo nijaký jsi a jaký bys chtěl být. Po té začni s výrobou masky z tvrdého papíru. Základní tvar obkresli podle šablony a přidej další specifické části (uši, jazyk, fousky, čumák apod.). Nakonec masku vymaluj vodovými nebo temperovými barvami.

Tento výtvarný úkol je vhodný pro děti jakéhokoliv věku, pokud dostanou na výrobu masek předem vyrobené šablony. Práce s vodovými barvami a lepidlem nebyla

problémem. Pouze některé děti potřebovali delší čas než jednu hodinu, na výrobu své masky.

4. Námět: Dramatizace pohádky

Časový rozsah: 3 týdny (denně půl hodiny)

Věk: 6-9 let

Cíl: Rozšíření scénáře a dramatické ztvárnění pohádky Jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínko.

Motivace: DVD - Filmová pohádka O zapomnětlivém černokněžníkovi

Organizace: Nejprve se děti posadí na koberec a do ruky dostanou vytištěný text pohádky. Po jeho společném přečtení se všichni zamyslí, jak by se dal tento scénář rozšířit, například přidáním dalších zvířátek, která mohou poradit Křemílkovi a Vochoomůrkovi, co dělat, aby jim vyrostla kytička. Společně se dohodnou, která zvířátka by se do pohádky hodila a každé z dětí si vymyslí jednu větu, kterou řeknou. Nová zvířátka i text se přidají do scénáře a děti začnou nacvičovat hru.

Kultura: DVD - Filmová pohádka O zapomnětlivém černokněžníkovi

V moderní pohádce z roku 1991 se devítiletá Maruška dostane se svou třídou na exkurzi do filmových ateliérů. Zábavnou formou si děti přiblíží prostředí filmových ateliérů, jak se natáčí film a jak vypadá práce režiséra i ostatních spolupracovníků (klapka, kameraman, vizážista aj.). Hlavní roli zde ztvárnila Klára Jandová, Jaroslav Šmíd, Uršula Kluková a Karel Heřmánek.

Tento úkol byl pro děti velmi zajímavý. Poprvé se mohly osobně podílet na tvorbě scénáře pohádky. Problém nastal pouze ve chvíli, kdy si více dětí vymyslelo stejnou postavu a musely se tedy dohodnout, kdo si vymyšlenou postavu ponechá a kdo ne. Dalším drobným problémem byl počet dětí ve třídě. Museli jsme utvořit dvě herecké skupiny, které se střídaly ve zkoušení.

5. Námět: Postav dům, zasad' strom - Divadelní kulisy

Časový rozsah: 4 hodiny

Věk: 6-9 let

Cíl: Výroba divadelních kulis ke hře Jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínko

VÚ: Vytvořte závěsné kulisy k pohádce – zahrádku pro Křemílka a Vochoomůrku

VP: Malba ve skutečné (či nadměrné) velikosti

VT: Velkoplošná malba temperovými barvami

Organizace: Nejprve s dětmi projdeme obrázky kulis z různých divadel či přímo navštívíme Divadlo Jana Kašky na Zbraslavi, ve kterém se hraje řada loutkových představení pro děti, aby měly představu, jak takové kulisy vypadají. Děti rozdělíme do skupinek po pěti až šesti dětech. Každá skupina dostane velký formát papíru (balicí papír) na který ztvární část kulis (chaloupku Křemílka a Vochoomůrky, zahrádku, les apod.) v reálné velikosti herců, temperové barvy a velké štětce. Barevnost kulis je ponechána fantazii dětí a jejich představivosti. Při výtvarné tvorbě přečteme dětem další příběhy Křemílka a Vochoomůrky či pustíme písničky, které budou podporovat dětskou tvořivost.

Při tomto úkolu bylo velmi důležité dětem vysvětlit slovo spolupráce a ukázat jim, jak účelně rozdělit práci ve skupině. Bohužel se v jedné skupině stalo, že dva žáci malovali a ostatní na ně pouze koukali. Proto jsme si znovu vysvětlili, proč je u této práce důležitá spolupráce, která ušetřila ostatním skupinám spoustu času.

6. Námět: Fotím, fotíš, fotíme...

Časový rozsah: 1 hodina

Věk: 6-9 let

Cíl: Fotodokumentace dětské činnosti a tvořivosti.

VÚ: Zdokumentujte činnost vašich kamarádů pomocí fotografického přístroje. Může jít například o výtvarné tvoření masek, kulis nebo květináčů. Seznamte se s programem Photoshop CS4 a s jeho využitím při úpravě fotek.

VP: Nastavení fotoaparátu, úprava fotky

VT: Fotografie, Program Photoshop CS4

Motivace: Návštěva fotoateliéru

Citáty fotografů:

„Nezajímá mě fotografování nových věcí – zajímám se o to, jak vidět věci nově.“

(„I'm not interested in shooting new things – I'm interested to see things new.“ – Ernst Haas)

„Je to báječný způsob pro komunikaci a univerzální jazyk.“

(„It's a lovely way to communicate and it's a tru, universal language.“ – Bill Frakes)

„Fotoaparát je přístroj, který učí lidi, jak vidět bez fotoaparátu.“

(„The camera is an instrument that teaches people how to see without a camera.“ – Dorothea Lange)

Děti by měly pochopit, že fotografování není pouze moderním zaznamenáním obrazu.

Organizace: Nejprve si s dětmi popovídáme o tom, zda mají představu, co je to fotoaparát. Zjistíme, které děti s ním umí zacházet, které ho měly pouze v ruce. Dále si přečteme něco málo z encyklopedie pro děti – Co? Jak? Proč?-Fotografie (Monica Beurer, Mgr.Václav Podestát) a zodpovíme všechny dětské všetečné otázky. Děti se doví například co je to pixel, jak funguje zrcadlovka, jak vznikla první fotografie a proč se stalo fotografování koníčkem mnoha lidí celého světa. Vysvětlíme si také, jaký je rozdíl mezi fotografií dokumentární/reportážní a fotografií inscenovanou. Následovat by mělo vyzkoušení nastavení fotoaparátu a první portrétové fotografie spolužáků. Ostatní děti si zahrají na modely a budou pózovat. Dále se pokusí děti zachytit své kamarády při výtvarném tvoření.

Kultura: Encyklopedie Co?Jak?Proč? – Monica Beurer, Mgr.Václav Podestát

Problémem této práce byl nedostatek fotoaparátů. Školní družina vlastní pouze jeden fotoaparát a zapůjčeny byly další dva. Trvalo velmi dlouho, než se všechny děti vystřídaly. Proto jsme fotografováním strávili o dost více času, než bylo původně plánováno.

7. Námět: Hra na kameramana

Časový rozsah: 2 hodiny

Věk: 6-9 let

Cíl: Kamerový záznam divadelního představení

Úkol: Naučte se základní ovládání videokamery a po té zdokumentujte vaše divadelní představení.

Motivace: Návštěva Televizního studia (Jak se točí film nebo seriál).

Organizace: Nejprve by měly děti projít exkurzí v televizním studiu, kde by shlédly natáčení některého českého seriálu či filmu. Před exkurzí dostanou do rukou dotazníky, které se týkají práce ve studiu. Jejich úkolem bude dotazníky vyplnit za pomoci zaměstnanců Televizního studia. Po příchodu do školní družiny nejprve s dětmi projdeme vyplněné dotazníky a seznámí se s přístrojem – digitální kamerou. Měly by se naučit základní ovládání, jak kameru zapnout, vypnout, jak obraz přiblížit, oddálit a jak kamera funguje. Následovat by měla hra na kameramana, během které by si měly všechny děti vyzkoušet natočit své spolužáky v akci, při dramatizaci pohádky. Děti se pokusí pořídit jakýsi dokumentární záznam.

Tato práce děti velice zaujala a mnoho z nich po skončení práce řeklo, že se stanou kameramany. Bohužel znovu musím podotknout, že nedostatečná vybavenost školních družin médii brzdí rozvoj a zdokonalování dětí v tomto oboru. Není samozřejmě možné, požádat děti, aby si přinesly své fotoaparáty či kamery rodičů.

8. Námět: Jarní probouzení - Kalendář

Časový rozsah: Fotografie – 2 hodiny, výtvarná činnost – 1 hodina, kalendář - 4 hodiny

Věk: 6-9 let

Cíl: Vytvoření nástěnného kalendáře

VÚ:

1. Nafot'te na procházce se školní družinou nejméně dvanáct jarních rostlin
2. Výtvarně zpracujte jednotlivé měsíce v roce

-
3. Vytvořte kalendář v programu Piklio, Zoner Photo Studio 13 nebo HF Designer (Happy Foto)

VP:

1. Nastavení správné kompozice
2. Teploty barev, vyjádření barvou
3. Seznámení s počítačem a jeho možnostmi při úpravě fotografií a obrázků

VT:

Tisk z plochy

Motivace:

Jarní říkanka

Zimo, zimo, táhni pryč,

nebo na tě vezmu bič.

Odtáhnu tě za pačesy,

za ty hory, za ty lesy.

Až se vrátím nazpátek,

svleču zimní kabátek.

Zimo, zimo, táhni pryč,

nebo na tě vezmu bič.

Organizace:

1. Na společné vycházce jarní přírodou vyhledej nejméně dvanáct jarních rostlin nebo stromů a pořid' foto záznam digitálním fotoaparátem. Každou rostlinu nafot' z více úhlů i vzdáleností. Po příchodu do školní družiny ulož své fotografie pomocí USB kabelu do počítače.
2. Každý si zvolte dva měsíce v roce a zamyslete se, jaké barvy z barevné palety by mohly tyto měsíce znázorňovat. Pomocí štětce naneste tyto barvy na předem připravenou fólii či omyvatelnou desku o formátu A5. Barvy se mohou překrývat i míchat. Po té překryjte fólii bílým papírem téhož formátu a několikrát houbičkou či rukou papír přetřete. Po odkrytí papíru vznikne tisk,

který můžete několikrát po sobě opakovat. Každý tisk je originál. Vybrané tisky nafoťte fotoaparátem a přetáhněte do počítače.

3. Ve vybraném programu na počítači vytvořte ve větších skupinách kalendář pomocí fotografií rostlin a vytvořených tisků. Ovládání programu je velmi jednoduché a umožňuje nejenom vložení obrázků na jednotlivé strany kalendáře, ale také například výběr pozadí, výběr písma a možnost připsání komentářů či popisků nebo vkládání klipartů.

Výtvarná kultura: Účast na výstavě Festival fotografie přírody (Novoměstská radnice v Praze), Divočina v obrazech (Národní muzeum v Praze), Wild Wonders of Europe (Alšovo nábřeží v Praze).

Nejvíce práce dalo dětem vytvořit kalendář na počítači. Některé děti nebyly zvyklé pracovat s myší a neznaly základní ovládání klávesnice. Na výrobu kalendáře jsme potřebovali daleko delší čas, než byl původně v plánu, jelikož jsme se nejdříve věnovali základnímu ovládání myši a klávesnice. Výsledná práce však stála za to!

9. Námět: Dědek řepu zasadil, u pole se posadil... - Animace – růst

Časový rozsah: 2 týdny

Věk: 6-9 let

Cíl: Vytvoření animace růstu rostlin

VÚ: Nafoťte řadu nejméně čtyřiceti fotografií růstu jedné rostliny (fazole). Vytvořte krátký film.

VP: Využití stativu a jeho funkce, vytvoření animace

VT: Animace reálné přírody

Organizace: Nejprve děti společně zasadí fazoli do většího květináče, který umístí na vyvýšené místo (například větší krabice) překryté jednobarevnou látkou. Tak vznikne podstava a zároveň pozadí. Po té umístíme stativ do správné vzdálenosti a připevníme fotoaparát, kterým budeme fotografovat jednotlivé fáze růstu fazole. Fotografie by se měly pořizovat každý den několikrát...tedy po příchodu dětí do třídy, před odchodem na vycházku a před odchodem posledního dítěte domů. Po dvou týdnech růstu přetáhneme fotografie do počítače do programu Windows Movie Maker, kde přetažením do programu a následně na osu vznikne krátký film růstu fazole.

Problémem tohoto úkolu byly dlouhé časové intervaly mezi fotografiemi od odchodu posledního žáka ze školní družiny do příchodu prvního žáka. Proto u rostlin, které rychleji rostly, byly velké skoky v animaci.

10. Námet: Včela medonosná

Časový rozsah: 4 hodiny

Věk: 6-9 let

Cíl: Kombinace modelíny a ploškové animace

VÚ: Pomocí zeminy, plastelíny a papíru vytvoří děti kombinaci animace modelíny a animace ploškové.

VP: Kombinace několika materiálů a technik

VT: Animace modelíny a animace plošková, práce s papírem

Motivace: Promítání filmů na filmové plátno pomocí promítacího systému Meopta Meos 8mm (Pasáček vepřů, Dvanáct měsíčků, Krtek a tranzistor, Zvířátka a Petrovští)

Organizace: Nejprve děti dostanou za úkol vyrobit z papíru pomocí nůžek včelu a slunce, které barevně dotvoří libovolnou suchou technikou (suché pastely, pastelky, fixy apod.) a zavěsí je každé zvlášť na bílou nit. Po vytvoření skupinek po čtyřech až pěti dětech si každá skupinka připraví bílé pozadí (prostěradlo, látka, velký formát papíru, bílá zeď) a před ně umístí zeminu. Každý ze skupiny bude mít svůj úkol. Jeden bude fotografovat pomocí stativu, druhý bude hýbat se sluncem, třetí bude hýbat se včelou a čtvrtý bude tvořit rostoucí květinu z modelíny. Snímků by mělo být co nejvíce a pohyby co nejmenší. Po nafocení se fotografie přetáhnou do počítače a následně se v programu Windows Movie Maker vytvoří animace.

Kultura:

Pasáček vepřů (1958 – Hermína Týrlová)

Zvířátka a Petrovští (1946 – Eduard Hofman)

Krtek a tranzistor (1968 – Zdeněk Miler)

O dvanácti měsíčkách

9. Nová média-Dotazník pro školní družiny na základních školách

- 1. Jaký je celkem počet dětí v ŠD na vaší základní škole? Počet oddělení?**
- 2. Pracujete v ŠD s novými médii? Pracují s novými médii pouze vychovatelé nebo i děti?**
- 3. S jakými novými médii pracujete? (fotoaparát, kamera, počítač...aj.)**
- 4. Jaké pomůcky pro práci s novými médii máte v ŠD k dispozici + počet? (počet počítačů, fotoaparátů, kamer...aj.)**
- 5. Je práce s novými médii na vaší škole zahrnuta do Školního vzdělávacího programu?**
- 6. Vytvářela již vaše ŠD nějaký projekt, který se týkal nových médií nebo v něm byla nová média použita?**
- 7. Existují na vaší základní škole kroužky, které se zabývají novými médii nebo s nimi pracují?**
- 8. Máte v budoucnu v plánu více pracovat s novými médii?**

9.1 Hypotéza k dotazníku

Podle mého předpokladu budou v našem hlavním městě Praze vychovatelky školních družin seznámeny s pojmem *nová média* a většina z nich bude s těmito médii pracovat v rámci školní družiny. Předpokládám, že převážně půjde o PC, DVD a MP3 přehrávače a práce s nimi bude ponechána pouze vychovatelům, a ne dětem. Výjimku by mohla tvořit práce s počítači, které ale nebudou součástí školních družin, ale spíše počítačových učeben na základních školách. Dále předpokládám práci s interaktivními tabulemi, znovu pouze v rámci vyučování. Také předpokládám vybavenost školní družiny jedním fotoaparát, zřídka kamerou, kterou opět budou používat pouze vychovatelé školní družiny. Podle mého názoru bude nedostatek médií ve školních družinách způsobem převážně finančními problémy a nízkou informovaností o nových médiích. K mým předpokladům také patří velmi nízký výskyt kroužků mimo vyučování, které by pracovaly s novými médii. Pokud půjde o kroužek zabývající se počítači, budou se zde děti věnovat převážně hrám či surfování na internetu.

9.2 Výsledná tabulka

	Interaktivní tabule	Fotoaparát	Kamera	PC	DVD	MP3 přehrávač
Máme v ŠD	20%	30%	10%	90%	60%	50%
Používají pouze vychovatelé	100%	100%	100%	60%	100%	100%
Používají děti	-	-	-	40%	-	-
Kroužek mimo ŠD	-	20%	20%	80%	-	-
Chtěli bychom pracovat s novými médii	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Nová média jsou Obsažena v ŠVP	100%	100%	100%	100%	100%	100%

10. Využívané informační zdroje

10.1 Informační zdroje a literatura

1.

BAATZ, W. *Fotografie*. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0210-6

2.

BOOT, Ch. *Magnum stories*. Phaidon Press, 2004. ISBN 0- 7148-4245-1

3.

BUTON, G.; JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. Barristel a Principál, Brno, 2001.

4.

CIKÁNOVÁ, K. *Tužkou, štětcem nebo myší*. Praha: Aventium, 1998

5.

DUTKA, E. *Animovaný film – Úvod do scénaristiky animovaného filmu*. Praha, 2002.

ISBN 80-85883-94-5

6.

GRONEMEYER, A. *Film*. Brno, 2004. ISBN-80-251-0209-2

7.

HÁJEK, B. *Nástin metodiky vedení zájmové činnosti*. Praha: Univerzita Karlova, 2007.

ISBN 978-80-7290-265-1

8.

HÁJEK, B.; HARMACH, J.; HOFFMANN, O.; JÍRA, O.; JÍROVÁ, H.; KRTIČKA, K.;

RAMPOUCHOVÁ, J.; VESELÝ, V. *Děti, vedoucí, volný čas*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004. ISBN 80-86784-06-1

9.

HÁJEK, B.; HOFBAUER, B.; HRDLÍČKOVÁ, V.; PAVLÍKOVÁ, A.; PÁVKOVÁ, J.
Pedagogika volného času. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6

10.

HAZUKOVÁ, H.; ŠAMŠULA, P. *Didaktika výtvarné výchovy I.* 1, vyd. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 2005. ISBN 80-7290-237-7

11.

KRAUS, J. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž.* Praha: Academia, 2007.

ISBN 978-80-200-1351-4

12.

MCLUHAN, MARSHALL, H. *Člověk, média a elektronická kultura.* Brno: Jota, 2000. S.424.

ISBN 80- 7217-128-6

13.

MICHALEK, B. *Film, umění ve vývoji.* Panorama, 1980.

14.

MILLER, R. *Magnum: Fifty Years at the Front Line.* Grove Press, 1999.

ISBN 0-8021-3653-2

15.

PETRÍČEK, M. *Sit', aneb tělo bez orgánů.* Filozofický časopis, 1998, roč.46, č.1, s.67-71

16.

ROESELOVÁ, V. *Didaktika výtvarné výchovy.* Praha: Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, 2003. ISBN 80-7290-121-4

17.

ROESELOVÁ, V. *Didaktika výtvarné výchovy V., nejen pro základní umělecké školy.* Praha: Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, 2003. ISBN 80-7290-129-X

18.

ROESELOVÁ, V. *Prostorová tvorba ve výtvarné výchově pro základní školu.* Praha: Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, 2006. ISBN 80-7290-254-7

19.

ROESELLOVÁ, V. *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah, 1997

20.

RÖWEKAMP, B. *Hollywood*. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0283-1

21.

ŠUSTA, M.; VARGA, K. *Rekvalifikace-Fotografické práce*. Praha: Fotoinstitut, 2010

22.

URTZ, R. *Animovaný film*. Osveta, 1984

10.2 Internetové zdroje

23.

Revue pro média.[online]Časopis pro kritickou reflexi médií, [cit. 2011-01-25]. Dostupné na internetu: <<http://fss.muni.cz/rpm/heslar.htm>>

24.

Revue pro média.[online]Časopis pro kritickou reflexi médií, [cit. 2011-01-25]. Dostupné na internetu:< <http://fss.muni.cz/rpm/archiv.htm>>

25.

Databáze současného umění.[online]Nová média,[cit. 2010-11-15]. Dostupné na internetu:<<http://artlist.cz/?id=149>>

26.

Web studentů SNM. [online]Teorie, [cit. 2011-01-20]. Dostupné na internetu:<<http://novamedia.xf.cz/teorie.html>>

27.

European media culture. [online]Youth Culture/Media Culture, [cit. 2010-07-08]. Dostupné na internetu: <<http://www.european-mediaculture.org/Youth-Culture-Media-Culture.518.0.html>>

28.

Ministerstvo kultury. [online]Média a audiovize, [cit. 2010-12-09]. Dostupné na internetu:
<<http://mkcr.cz/media-a-audiovize/default.htm>>

29.

Europa-Portál Evropské unie. [online]Audiovizuální oblast a média, [cit. 2010-12-09].
Dostupné na internetu: <http://europa.eu/pol/av/index_cs.htm>

30.

Metodický portál RVP. [online]Nová média, [cit. 2010-07-15]. Dostupné na internetu:
<<http://rvp.cz/vyhledavani?q=nov%C3%A1+m%C3%A9dia&s.x=9&s.y=11>>

11. Seznam příloh

1.

Fotodokumentace tvorby dětí

2.

Videozáznam divadelního představení

3.

Animace

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro: **Petra Nováčková**

datum narození: 6.5.1980

obor studia: Vychovatelství

typ studia: kombinované

adresa: Nádražní 613, Mníšek pod Brdy, 252 10 tel.: 704102289 E-mail: petranovackova@yahoo.com

V souladu s čl. 18 Pravidel pro organizaci studia Univerzity Karlovy v Praze
zadávám Vám diplomovou práci na téma:

Nová média ve školní družině

(název v českém jazyce)

New media in public nursery

(název v anglickém jazyce)

Pokyny pro zpracování:

V bakalářské práci prozkoumejte možnosti využití nových médií při výchovatelské práci v družině. V teoretické části práce definujte nová média a jejich vztah k výchově a vzdělávání, souvislosti s Rámcovým vzdělávacím programem a se současným pojetím výtvarné výchovy. Vytvořte dotazník, jehož cílem bude zjistit využívání nových médií ve školní družině. V didaktické části práce navrhnete konkrétní využití nových médií (vídea, digitální fotografie, počítačové grafiky apod.) v rámci výtvarných aktivit ve školní družině, např. ve formě projektu. Pokuste se alespoň část projektu ověřit v praxi. Práci zakončete reflexí a vyhodnocením, jaké jsou podle Vás možnosti uplatnění nových médií ve výchovatelské praxi, jaké jsou specifické problémy a překážky, na které můžete narazit.

Rozsah textu (NS): 40 normostran

Rozsah výtvarných prací: dokumentace realizované části didaktického projektu

Seznam odborné literatury:

Buton, G. - Jiráček, J.: Úvod do studia médií. Barrister & Principál, Brno 2001.

CIKÁNOVÁ, K. *Tužkou, štětcem nebo myší*. Praha: Aventinum 1998

JIRÁK, J., WOLÁK, R.: *Mediální gramotnost – nový rozměr vzdělávání*, Radioservis, ISBN 978-80-86212-58-6, dostupné na: http://medialnivychova.fsv.cuni.cz/MVP-1-version1-Jirak_Wolak_Medialni_gramotnost_Novy_rozmer_vzdelavani.pdf

MONACO, J.: *Jak číst film: Svět filmů, médií a multimédií*. Praha: Albatros, 2004, ISBN 80-00-01410-6

Revue pro média, dostupné na: <http://fss.muni.cz/rpm/index.htm>

ROESELLOVÁ, V.: *Techniky ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah 1996. 1. vydání. 242 s. ISBN 80-90-2267-1-X

SONTAGOVÁ, S.: *O fotografii*. Paseka, Praha - Litomyšl 2003.

soubor článků k tématu mediální gramotnost na metodickém portálu RVP:
<http://old.rvp.cz/sekce/282>

soubor článků na téma vizuální gramotnost a současné pojetí výtvarné výchovy:
<http://old.rvp.cz/sekce/247>

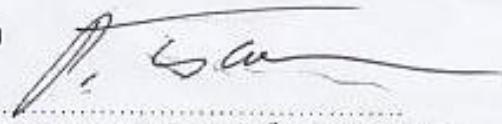
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Linda Arbanová

Konzultant – ka: Mgr. Kateřina Linhartová

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2010

V Praze dne

Doc. PaedDr. Pavel Šamšula, CSc.
vedoucí katedry

Převzal – a zadání bakalářské práce:

podpis studenta-studentky

datum
